

مقدمه:

در مکتب‌ها و نظام‌های الهی، آرامش جامعه، رفاه نسبی، تحقق عدالت و به‌طور کلی اعتدال و کمال بشر، در گرو تربیت انسانها در سه محور اصلی:

- الف - نحوه ارتباط با خالق هستی.
 - ب - نوع و حدود ارتباط با افراد دیگر.
 - ج - نحوه و مورد استفاده از مواهب طبیعی.
- می‌باشد که باید بر پایه قوانین و ضوابط عادلانه تحقق پذیرد.
- در نظام جمهوری اسلامی نیز که:
- ۱- قانون اساسی آن نشأت گرفته از قرآن مجید است.
 - ۲- مجالس و مجامع قانون‌گذاری آن موظفند با هماهنگی کامل و حول محور قرآن کریم قوانین را وضع نمایند.

۳- دانشمندان و کارشناسان اسلامی مکلفند برای تشخیص صحت و سقم اخبار و احادیث آنها را به قرآن عرضه و کلام خدا را ملاک و میزان قرار دهند.

۴- قوای مجریه، قضائیه و به‌طور کلی همه کارگزاران سطوح مختلف نظام موظفند، حول محور قرآن مجید و مکتب اهل بیت عصمت علیهم‌السلام به وظایف سازنده و ظریف خود قیام نمایند.

۵- این نظام مقدس که خود را برای تعلیم و تربیت صحیح میلیون‌ها کودک، نوجوان، جوان، سالخورده و اصولاً جامعه فعلی و نسل آینده متعهد می‌داند نیاز به اشخاص متدین و متخصصی دارد که آمادگی و توان تربیت و آموزش میلیون‌ها انسان معصوم و متعهد را در چهارچوب فرهنگ و اخلاق اسلامی، داشته باشند.

برای تحقق اهداف فوق و پیمودن صراط مستقیم، راهی جز تمسک به عروة الوثقی و کتاب خداوند حکیم نیست.

از بعثت حضرت خاتم‌الانبیاء صلی... علیه و آله وسلم تا انقلاب شکوهمند اسلامی ایران شرایط مساعدت برای تربیت مطلوب انسانها در پرتو انوار حیاتیختی وعالمات قرآن کریم و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام فراهم نگردید و همچنان این مشعل هدایت مهجور ماند.

پس از استقرار نظام جمهوری اسلامی نیز علیرغم اهمیت و تأکید امام راحل و بنیانگذار جمهوری اسلامی (ره)، مقام معظم رهبری و ریاست محترم جمهوری و با وجود دستگاههای گسترده آموزشی و فرهنگی گوناگون در کشور به دلایل مختلف توفیق بایسته رفیق نشد و آثار مخرب تهاجم فرهنگی و آلام و مصائب مهلک سایر جوامع منحرف، بر این ملت شهیدپرور نیز تحمیل شد، لذا با عنایت به آیه شریفه:

«وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ» (اعراف: ۹۶)

و به حکم ضرورت و ابراز علاقه شدید آینده‌نگران و دلسوزان جامعه و به منظور حفظ دستاوردهای انقلاب عظیم اسلامی و ساختن نسلی متعهد و فعال، سازمان اوقاف و امور خیریه پس از بررسی‌های لازم نسبت به تأسیس دانشکده‌های علوم قرآنی پیش‌قدم و با کمک علما و اساتید قرآنی و کارشناسان معارف اسلامی به تدوین برنامه‌های آموزشی مقطع کارشناسی و تصویب آن در شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم و آموزش عالی اقدام نمود.

اینک انتظار می‌رود با عنایت پروردگار متعال در جهت توسعه فرهنگ بالنده قرآن کریم بخشی از وظیفه خطیر خود را به انجام رسانیده و این مرکز مقدس آموزشی و تربیتی بتواند پرمیثای این اساسنامه معلم، محقق، پژوهشگر، داور، قاری، حافظ، مفسر و مبلغ قرآن مجید و مدیران مذهب و کارآمدی را تربیت کند. انشاء‌الله.

ماده ۱:

دانشکده علوم قرآنی که یک نهاد علمی، آموزشی و پژوهشی در سطح آموزش عالی است و در مواد بعدی این اساسنامه دانشکده نامیده می‌شود، با شرایط خاص و اهداف ذیل برای مدت نامحدود تأسیس می‌شود.

ماده ۲: هدف

هدف از تأسیس دانشکده:

۱- ۲- تربیت نیروی انسانی مذهب، متعهد و متخصص برای تدریس، تحقیق و برنامه‌ریزی در زمینه علوم، فرهنگ و معارف قرآنی و تبحر در فنون آموزش، حفظ، کتابت و قرائت قرآن کریم در آن حد که پاسخگوی نیاز جامعه و مراکز آموزشی، پژوهشی و فرهنگی کشور بوده و نیاز دیگر جوامع اسلامی را نیز برآورده کند.

۲- ۲- نشر و ترویج علوم قرآنی و معارف اسلامی در پرتو مکتب اهل بیت علیهم‌السلام، به منظور ارتقای سطح دانش، فرهنگ، اخلاق و تربیت اسلامی جامعه و اهتمام نسبت به تحقق این هدف مقدس.

۳- ۲- ایجاد محیط مناسب برای بهره‌گیری از امکانات علمی و روشهای تحقیقاتی داخل و خارج کشور در زمینه علوم و معارف قرآنی و تبادل اطلاعات علمی، مقالات، محقق، استاد و دانشجو.

۴- ۲- تربیت معلم، داور، قاری، حافظ، مبلغ و مفسر قرآن کریم، به منظور گسترش فرهنگ قرآنی در جوامع انسانی.

۵- ۲- ایجاد زمینه مناسب برای تحقیق علمی و جمع‌آوری منابع و اطلاعات و تهیه امکانات، برای کشف حقایق و توسعه مرزهای دانش قرآنی در جهان اسلام.

ماده ۳: وظایف دانشکده

۱- ۳- برگزاری دوره‌های آموزش علوم قرآنی.

۲- ۳- برقراری ارتباط مستمر با مراکز آموزشی، علمی و تحقیقاتی داخل

و خارج کشور.

۳- ۳- تشکیل سمینارها، گردهماییها و جلسات علمی و مبادله اطلاعات و دستاوردها در زمینه جمع‌آوری فرهنگ و معارف قرآنی.

۴- ۳- نشر کتب و رسالات و نشریات و جزوات در رابطه با فرهنگ قرآن و معارف اسلامی به زبانهای مختلف.

۵- ۳- تولید، تکثیر و توزیع نوارها و فیلمهای آموزشی و تحقیقاتی پیرامون علوم قرآنی و ایجاد شبکه توزیع براساس مقررات عمومی کشور.

۶- ۳- رشد و اعتدالی فرهنگ عمومی در جهت ارزشهای قرآنی.

ماده ۴: شخصیت حقوقی

دانشکده دارای شخصیت حقوقی مستقل است، از نظر اداری و مالی زیرنظر سازمان اوقاف و امور خیریه و از لحاظ برنامه و آیین‌نامه‌های آموزشی تابع وزارت فرهنگ و آموزش عالی است. برنامه‌های آموزشی آن به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی می‌رسد و مجوز تأسیس دانشکده و شعب آن از طرف شورای گسترش آموزش عالی صادر می‌شود و در چارچوب مفاد این اساسنامه فعالیت داشته و رئیس آن نماینده قانونی دانشکده در مراجع ذیصلاح است.

ماده ۵: حوزه فعالیت

مرکز دانشکده تهران است و دانشکده می‌تواند در شهرستانها و دیگر مناطق کشور نیز دارای شعبه باشد. تأسیس شعبه منوط به پیشنهاد هیأت امانه و تأیید هیأت مؤسس و تصویب شورای گسترش آموزش عالی یا دیگر مراجع ذی‌ربط است.

تبصره شعب دانشکده در شهرستانها دارای عنوان [دانشکده علوم قرآنی] با پسوند نام شهرستان می‌باشند.

این شعب پس از تأسیس از حیث تشکیلات، تأمین منابع مالی، مدیریت، اعضای هیأت علمی و مقررات آموزشی و پژوهشی یک دانشکده کامل محسوب می‌شوند، ولی از نظر مقررات مالی و اداری و ضوابط اجرایی تابع مصوبات هیأت مؤسس و هیأت امانی مرکز هستند.

ماده ۶: ارکان

دانشکده دارای چهار رکن است:

۱- ۶- هیأت مؤسس دانشکده.

۲- ۶- هیأت امانه دانشکده.

۳- ۶- رئیس دانشکده.

۴- ۶- شورای دانشکده.

ماده ۷: هیأت مؤسس

هیأت مؤسس رکن اصلی در تأسیس دانشکده می‌باشد و دارای ۵ عضو بدین شرح است:

۱- ۷- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیئت).

۲- ۷- نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه (نایب رئیس).

۳- ۷- نماینده ولی فقیه و قائم مقام سازمان اوقاف و امور خیریه.

۴- ۷- وزیر فرهنگ و آموزش عالی.

۵- ۷- یکی از مشاوران یا کارشناسان ارشد سازمان اوقاف و امور خیریه یا یکی از اعضای هیأت علمی دانشکده به انتخاب رئیس هیأت که دبیری هیأت را نیز برعهده دارد.

تبصره: دبیر هیأت موظف است در هر جلسه، خلاصه مذاکرات و متن مصوبات هیأت مؤسس را ثبت و ضبط و با امضای رئیس هیأت به مراجع ذی‌ربط ابلاغ نماید.

ماده ۸: وظایف هیأت مؤسس

۱- ۸- تدوین و تصویب آیین‌نامه داخلی هیأت مؤسس.

۲- ۸- سیاستگذاری و تصویب ضوابط برای تعیین خط مشی اجرایی و ایجاد شرایط و امکانات لازم در جهت تحقق اهداف دانشکده.

۳- ۸- موافقت و تصویب پیشنهاد ایجاد و یا اصلاح تشکیلات، توسعه دانشکده و یا رشت تحصیلی و تأسیس شعبه جدید و ایجاد شرایط برای کسب مجوز از وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا مراجع ذی‌ربط و همچنین موافقت با انحلال هر یک از شعب یا کل دانشکده.

۴- ۸- انتخاب و یا عزل هیأت امانی مرکز.

۵- ۸- موافقت با فروش، معاوضه و تبدیل به احسن اموال غیرمنقول.

۶- ۸- بررسی و تصویب ترازنامه، خط مشی اجرایی سالانه که توسط هیأت امانی مرکزی تهیه و پیشنهاد می‌شود.

۷-۸- بررسی و اظهار نظر نسبت به گزارش های هیأت امناء در مورد فعالیت های سالانه دانشکده.

۸-۸- حل و فصل اختلافات ناشی از شیوه های مدیریت و تصمیم گیری ها، تفسیر مواد اساسنامه و سایر مقررات و ضوابط آموزشی.

۹-۸- اصلاح یا تغییر بعضی یا تمام مواد اساسنامه و اقدام برای تصویب اساسنامه جدید یا تغییرات آن براساس ضوابط و مقررات قانونی.

۱۰-۸- اتخاذ تصمیم در مورد نحوه اداره، حمایت، نظارت و هماهنگی شعب دانشکده در شهرستانها.

۱۱-۸- هیأت مؤسس می تواند بعضی از وظایف خود را به هیأت امنای مرکز واگذار نماید.

ماده ۹- هیأت امنای مرکز

هیأت امنای مرکز دانشکده، متشکل از ۹ نفر عضو و ۱ نفر دبیر به شرح زیر است:

۱-۹- سه نفر از اعضای هیأت مؤسس به انتخاب اعضای هیأت مؤسس.

۲-۹- سه نفر از اعضای هیأت علمی، دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی، ترجیحاً از گروه علوم انسانی یا استادی حوزه علمی با حداقل سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دانشگاه یا حوزه.

۳-۹- یک نفر روحانی موجه

این افراد به پیشنهاد هیأت مؤسس و حکم رئیس هیأت مؤسس برای مدت ۴ سال منصوب می شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

۴-۹- نماینده وزارت فرهنگ و آموزش عالی.

۵-۹- استاندار یا مشاور یا معاون استاندار تهران.

تبصره (۱): رئیس دانشکده با عنوان دبیر هیأت امناء بدون حق رأی در جلسات هیأت امناء شرکت می کند.

تبصره (۲): هیأت امناء در اولین جلسه از بین خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت امناء برای مدت ۴ سال تعیین می کند. رئیس هیأت مسئولیت اداره جلسات و ابلاغ مصوبات را برعهده دارد.

ماده ۱۰- وظایف هیأت امناء

۱-۱۰- تهیه و تصویب آئین نامه داخلی هیأت امناء.

۲-۱۰- تعیین خط مشی اجرایی دانشکده و پیشنهاد آن برای تصویب به هیأت مؤسس.

۳-۱۰- تصویب بودجه سالانه دانشکده و مؤسسات تابعه که توسط رئیس دانشکده پیشنهاد می شود و ارائه آن به مراجع ذی ربط.

۴-۱۰- تشخیص ضرورت تأسیس مقاطع تحصیلی و شعب جدید و نیز مؤسسات تحقیقاتی و علمی و واحدهای اداری و مالی و اجرایی دانشکده و پیشنهاد به مراجع ذی ربط.

۵-۱۰- بررسی گزارش سالانه رؤسای دانشکده ها و تصمیم گیری در مورد رفع مشکلات و نقایص و اتخاذ روش پیشرفت بهتر امور.

۶-۱۰- بررسی نیازهای تشکیلاتی دانشکده ها و تصویب آن و ارائه به مراجع ذی ربط.

۷-۱۰- نظارت بر حسن اجرای مصوبات، هدایت و ایجاد هماهنگی در تمام فعالیت های آموزشی و پژوهشی، علمی و فرهنگی و امور مالی و اداری دانشکده و واحدهای تابعه.

۸-۱۰- بررسی مسائلی که طرح آن به نظر رئیس دانشکده ضرورت دارد.

۹-۱۰- جلب و قبول کمکها و هدایا از اشخاص حقیقی یا حقوقی به صورت نقدی یا غیرنقدی.

۱۰-۱۰- اتخاذ تصمیم در باب نحوه ارتباط با حوزه، مؤسسات آموزش عالی دانشگاهها و مؤسسات علمی و فرهنگی، داخلی، خارجی، در چهارچوب مقررات کشوری.

۱۱-۱۰- تعیین ضوابط اختصاصی پذیرش دانشجو.

ماده ۱۱- شورای دانشکده

شورای دانشکده مطابق مقررات مؤسسات آموزش عالی تشکیل می شود.

۱-۱۱- دانشکده می تواند علماء و دانشمندان برجسته داخلی و خارجی را با تصویب شورای دانشکده و تأیید هیأت امناء به عضویت افتخاری هیأت علمی دانشکده بپذیرد.

ماده ۱۲- رئیس دانشکده:

رئیس دانشکده و رئیس هریک از شعب آن به پیشنهاد هیأت امنای مرکز یا

هیأت امناء شعب و تأیید رئیس هیأت مؤسس از بین اعضای هیأت علمی دانشکده یا دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یا استادان حوزه های علمی انتخاب و با حکم نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه منصوب می شود و در چهارچوب مفاد این اساسنامه فعالیت داشته و نماینده قانونی دانشکده در مراجع ذی صلاح است.

ماده ۱۳:

اشخاص واجد شرایط برای معاونت دانشکده (طبق نمودار تشکیلاتی) توسط رئیس دانشکده پیشنهاد و پس از تأیید هیأت امناء با حکم رئیس دانشکده منصوب می شود.

ماده ۱۴- انتخاب دانشجو

انتخاب دانشجو از بین داوطلبان واجد شرایط از طریق آزمون سراسری و مطابق ضوابط سازمان سنجش آزمون کشور و ضوابط اختصاصی دانشکده صورت می گیرد و در پایان دوره به فارغ التحصیلان مدرک مرسوم دانشگاهی اعطاء می شود.

تبصره (۱): دانشکده در صورت ضرورت می تواند با تأیید هیأت امناء از طریق سازمان سنجش آموزش کشور، طی آزمون خاص داوطلبان واجد شرایط را بپذیرد.

تبصره (۲): ضوابط اختصاصی دانشکده برای پذیرش دانشجو هر ساله توسط هیأت امنای مرکز تعیین و برای اجرا ابلاغ می شود.

ماده ۱۵- منابع مالی

نظر به اینکه دانشکده مؤسسه عام المنفعه می باشد، هزینه های آن از طریق سازمان اوقاف و امور خیریه از منابع زیر تأمین می شود:

۱-۱۵- وجوه برپیه و اعتبارات مربوط به موقوفاتی که به تشخیص سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه مصرف عواید آنها با اهداف دانشکده موافق است.

۲-۱۵- کمک های مردمی و مؤسسات خیریه و درآمدهای اختصاصی حاصل از سرمایه گذاری و قبول وصایت.

۳-۱۵- شهریه دانشجویی (به شرط تصویب هیأت امناء و تأیید هیأت مؤسس).

۴-۱۵- درآمدهای حاصل از انجام خدمات آموزشی و پژوهشی برای اشخاص و مؤسسات دولتی و غیردولتی.

۵-۱۵- کمک های مقام معظم رهبری و دولت جمهوری اسلامی ایران.

تبصره: کلیه وجوه مکتسبه اموال منقول و غیرمنقول موجود دانشکده یا آنچه که بعداً کسب می شود از طریق دولت یا مؤسسات خیریه، نهادها و اشخاص حقیقی و حقوقی به دانشکده واگذار می شود، حکم اموال سازمان اوقاف و امور خیریه را دارد و منحصراً باید صرف تحقیق اهداف دانشکده شود.

ماده ۱۶:

انحلال دانشکده بنا به پیشنهاد هیأت مؤسس و تصویب شورای گسترش آموزش عالی امکان پذیر خواهد بود و پس از تصویب، هیأت تسویه مرکب از سه نفر که دو نفر به انتخاب هیأت مؤسس و یک نفر نماینده وزارت فرهنگ و آموزش عالی تشکیل و با رعایت مقررات قانونی امر تسویه را به عهده خواهد داشت. پس از تسویه کلیه اموال و دارائی های باقی مانده در اختیار سازمان اوقاف و امور خیریه قرار خواهد گرفت.

تبصره: در صورت تصویب انحلال، دانشکده موظف است کلیه تعهدات مربوط به دانشجویان موجود و در حال تحصیل را تا اتمام دوره تحصیلات آنان با نظارت وزارت فرهنگ و آموزش عالی به نحو مطلوب به انجام رساند.

ماده ۱۷:

هرگونه تغییر در مفاد این اساسنامه به پیشنهاد هیأت مؤسس و تصویب شورای گسترش آموزش عالی خواهد بود.

ماده ۱۸:

این اساسنامه مشتمل بر مقدمه و ۱۸ ماده، ۵۳ بند و ۸ تبصره در جلسه مورخه ۱۳۷۶/۱/۲۳ شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسید و در جلسه ۳۹۸ مورخ ۱۳۷۶/۳/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی تأیید و تصویب شد و از تاریخ ابلاغ لازم الاجراء می باشد.

سیدمحمد رضا هاشمی گلپایگانی

سیدمصطفی میرسلیم

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

محمدعلی نظام زاده

سیدمهدی امام جمارانی

نماینده ولی فقیه و قائم مقام سازمان

نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان

اوقاف و امور خیریه

اوقاف و امور خیریه

نصرتاله چمران

مشاور سازمان اوقاف و امور خیریه